

9. Internet mahazyn elektrotekhniky 220 VOLT. Retrived from: https://220volt.com.ua/solnechnye_stancii.htm (data zvernennya: 12.03.2019).

Відомості про автора

ДЗІСЬ Віктор Григорович – кандидат технічних наук, доцент кафедри математики, фізики та комп'ютерних технологій, Вінницький національний аграрний університет (21008, м. Вінниця, вул. Сонячна, 3, e-mail: dzisvg@gmail.com).

DZIS Victor – Candidate of Technical Sciences, Associate Professor, Department of Mathematics, Physics and Computer Technologies of Vinnytsia National Agrarian University (21008, м. Вінниця, 3, Soniachna St., e-mail: dzisvg@gmail.com).

ДЗИСЬ Виктор Григорьевич – кандидат технических наук, доцент кафедры математики, физики и компьютерных технологий, Винницкий национальный аграрный университет (21008, г. Винница, ул. Солнечная, 3 e-mail: dzisvg@gmail.com).

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ, ТОВАРНІ ПОТОКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ТА ЇХ ІНФРАСТРУКТУРНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

УДК 338.2 (430)

DOI: 10.37128/2411-4413-2020-3-8

**ЕКОНОМІЧНА МОДЕЛЬ
НІМЕЧЧИНИ ЯК ФАКТОР
СОЦІАЛЬНОЇ
СТАБІЛЬНОСТІ
ЦИФРОВОГО
СУСПІЛЬСТВА**

**ДЖЕДЖУЛА О.М.,
доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри математики,
фізики та комп'ютерних технологій,
Вінницький національний
аграрний університет
(м. Вінниця)**

У статті висвітлюються результати аналізу економічної моделі Німеччини та її вплив на соціальну стабільність суспільства в умовах глобалізації та розвитку цифрових технологій. Соціальна орієнтація та стійкість економіки Німеччини забезпечує високі стандарти життя населення за такими критеріями як рівень соціального розширення суспільства і бідності, рівень безробіття й інфляції, медичне обслуговування, забезпеченість продовольством, наявність розгалуженої інфраструктури, доступна та якісна освіта. Пріоритети економічної моделі Німеччини спрямовані на інвестиції у людський капітал, розвиток соціально значущої економіки, подолання різниці у доходах багатих і бідних верств населення. Виокремлено особливо впливові фактори, які забезпечують дієвість і перспективність економічної моделі Німеччини: інвестиції, наявність провідних ринків, інновацій у всіх галузях виробництва, діджиталізація у всіх

сферах людської діяльності, розвиток фундаментальних досліджень, підтримка стартапів як джерела інвестицій, лібералізація торгівлі, сильна кооперація, технологічне лідерство, що ґрунтується на цифрових технологіях, ефективне сільське господарство, професійно зорієнтована система освіти. Цифрова економіка, яка базується на якісно новому типі інформаційних і телекомунікаційних технологій, охоплює та перетворює всі сфери сучасного виробництва та суспільного життя Німеччини, що сприяє її позиціюванню у світі та покращує добробут населення. Проектуючи досвід Німеччини на економіку України, для забезпечення стабільності суспільства у нашій країні пріоритетами мають стати: орієнтація економіки на високі стандарти якості життя, прав людини і демократії з урахуванням можливостей; торгова політика у контексті глобалізації як важливий інструмент наповнення бюджету; інвестиції як рушійні сили зростання і зайнятості населення; посилення уваги до послуг, цифрової торгівлі, сировини, інновацій та малих і середніх підприємств.

Ключові слова: економічна модель Німеччини, соціально-орієнтоване ринкове господарство, соціальна стабільність, діджиталізація.

Табл: 1. Рис: 1. Літ: 14.

THE ECONOMIC MODEL OF GERMANY AS A FACTOR OF SOCIAL STABILITY OF DIGITAL SOCIETY

Dzhedzhula Olena
Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Head of the Department of Mathematics,
Physics and Computer Technologies,
Vinnitsia National Agrarian University
(Vinnitsia)

The article highlights the results of the analysis of the economic model of Germany and its impact on the social stability of society in the context of globalization and the development of digital technologies. The social orientation and sustainability of the German economy provides high standards of living for the population according to criteria such as the level of social stratification of society and poverty, unemployment and inflation, medical care, food security, a well-developed infrastructure, affordable and quality education. The priorities of the German economic model are aimed at investing in human capital, developing a socially significant economy, and overcoming the difference in incomes of the rich and poor. Particularly important factors have been identified that ensure the efficiency and prospects of the economic model of Germany: investments, the presence of leading markets, innovations in all sectors of production, digitalization in all spheres of human activity, the development of basic research, support for startups as a source of investment, trade liberalization; strong cooperation; digital technology-based technology leadership; efficient agriculture; professionally oriented education system. The digital economy, based on a qualitatively new type of information and telecommunication technologies, covers and transforms all spheres of modern production and social life in Germany, which contributes to its position in the world and improves the welfare of the population. When designing the German experience on the Ukrainian economy, to ensure the stability of society in our country, the priorities should be: orientation of the economy to high standards of quality of life, human rights and democracy, taking into account opportunities; trade policy in the context of globalization as an important tool to fill the budget;

investments as drivers of population growth and employment; increased attention to services, digital commerce, raw materials, innovation and small and medium enterprises.

Keywords: economic model of Germany, socially-oriented market economy, social stability, digitalization.

Tabl.: 1. Fig.:1. Lit.:14.

ЕКОНОМИЧЕСКАЯ МОДЕЛЬ ГЕРМАНИИ КАК ФАКТОР СОЦИАЛЬНОЙ СТАБИЛЬНОСТИ ЦИФРОВОГО ОБЩЕСТВА

ДЖЕДЖУЛА О.М.,
доктор педагогических наук, профессор,
заведующая кафедрой математики,
физики и компьютерных технологий,
Винницкий национальный аграрный университет
(г. Винница)

В статье освещаются результаты анализа экономической модели Германии и ее влияние на социальную стабильность общества в условиях глобализации и развития цифровых технологий. Социальная ориентация и устойчивость экономики Германии обеспечивает высокие стандарты жизни населения по таким критериям как уровень социального расслоения общества и бедности, уровень безработицы и инфляции, медицинское обслуживание, обеспеченность продовольствием, наличие разветвленной инфраструктуры, доступное и качественное образование. Приоритеты экономической модели Германии направлены на инвестиции в человеческий капитал, развитие социально значимой экономики, преодоление разницы в доходах богатых и бедных слоев населения. Выделены особенно важные факторы, обеспечивающие действенность и перспективность экономической модели Германии: инвестиции, наличие ведущих рынков, инноваций во всех отраслях производства, диджитализация во всех сферах человеческой деятельности, развитие фундаментальных исследований, поддержка стартапов как источника инвестиций, либерализация торговли; сильная кооперация; технологическое лидерство, основанное на цифровых технологиях; эффективное сельское хозяйство; профессионально-ориентированная система образования. Цифровая экономика, основанная на качественно новом типе информационных и телекоммуникационных технологий, охватывает и превращает все сферы современного производства и общественной жизни Германии, способствуя ее позиционированию в мире и улучшая благосостояние населения. Проектируя опыт Германии на экономику Украины, для обеспечения стабильности общества в нашей стране приоритетами должны стать: ориентация экономики на высокие стандарты качества жизни, прав человека и демократии с учетом возможностей; торговая политика в контексте глобализации как важный инструмент наполнения бюджета; инвестиции как движущие силы роста и занятости населения; усиление внимания к услугам, цифровой торговле, сырью, инноваций и малых и средних предприятий.

Ключевые слова: экономическая модель Германии, социально-ориентированное рыночное хозяйство, социальная стабильность, диджитализация.

Табл.: 1. Рис.:1. Лит.:14.

Постановка проблемы. Світова економіка входить у стан рецесії з падінням загалом на 3% , а в розвинених країнах – на 6,1% [2]. Світова

економічна криза блокує значну частину економічної діяльності, супроводжується закриттям робочих місць, зниженням мобільності трудових ресурсів, зменшенням продуктивності праці і, як наслідок, погіршенням соціальної стабільності суспільства.

В умовах економічної кризи в Україні, що загострюються втратами від карантинних обмежень, нагальним стає пошук механізмів ефективного відновлення економіки, що забезпечить соціальний захист населення, своєчасну виплату заробітної плати та пенсій, подолання безробіття. Адже науковці прогнозують, що вітчизняна економіка може втратити за час карантину до 50 мільярдів доларів [1]. Прогнози невтішні й для інших країн світу: очікуване падіння польської економіки становить 4-5%, для Греції цей показник може сягнути у 2020 році 10%, у Великобританії зафіксовано найнижчий рівень економічного зростання, починаючи з 2008 року [3]. Кожна з країн світу стикається з викликами, що ставить світова пандемія перед суспільством. Проте, економічні моделі країн з різною швидкістю долають кризові явища. Соціально-орієнтоване ринкове господарство Німеччини вважається одним з найбільш успішних, що потребує дослідження та з'ясування перспектив упровадження в економічну систему України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми впливу економічних моделей на соціальний розвиток суспільства є об'єктом досліджень науковців та практиків. Так, безробіття як головну соціально-економічну проблему розвитку суспільства розглядають Брояка А., Хаєцька О. [12]. Досвід США в контексті безпеки продуктів харчування вивчають Калетнік Г., Пришляк Н. [6]. Загальні аспекти державного регулювання розвитку ресурсного потенціалу сільських територій висвітлюються у працях Гончарук І., Томашук І. [4]. Зважаючи на лідерські позиції Німеччини у системі світової економіки та високий рівень соціальної захищеності населення для порівняльного студіювання є важливими дослідження побудови соціально-орієнтованого ринкового господарства у цій країні. Аналіз процесу побудови соціальної ринкової економіки у Німеччині у середині ХХ століття проводять Іваненко В.І., Дударенко С.В. [5]. Важливі висновки щодо технологічного лідерства Німеччини у процесі економічного розвитку ЄС зроблено Тараном Ю.А. [11]. У працях Проценка І.М. проаналізовано приватно-правові засади регулювання торговельних відносин у Німеччині [10]. Проблеми та перспективи німецько-українського співробітництва досліджує Мельничук О.В. [8]. Проте механізми впливу німецької економіки на соціальну складову на сьогодні залишаються мало дослідженими. Актуальним є пошук шляхів реалізації цих механізмів економікою України.

Формулювання цілей статті. Метою статті є дослідження впливу економічної моделі Німеччини на соціальну стабільність цифрового суспільства для екстраполяції в економіку України.

Виклад основного матеріалу. У структурі обов'язкових компонентів соціальної стабільності суспільства можна виокремити політичний,

економічний, культурний, ідеологічний. Для визначення рівня соціальної стабільності використовують такі критерії, як освіта, робота, цінності.

Економічний компонент вважається одним із найважливіших, оскільки саме він визначає соціальну нерівність і бідність населення. У розвитку економіки Німеччина досягла значних успіхів, а її соціально-економічна модель вважається однією з найкращих у світі. За основні критерії соціальної стабільності прийнято допустимий рівень соціального розшарування суспільства і бідності, низький рівень безробіття й інфляції, прийнятний рівень і якість життя, стійкість економіки, її адекватність до нових умов. Соціальна орієнтація та стійкість економіки Німеччини забезпечують високий рівень відповідності життя населення цієї країни цим критеріям.

Не зважаючи на очікуваний прогноз щодо скорочення економіки Німеччини на 6,3% у 2020 році через вплив коронавірусної інфекції і на те, що це буде найбільший спад у провідній країні Європи з 1970 року [9], економіка цієї країни залишається п'ятою за величиною у світі за паритетом купівельної спроможності і найбільшою в Європі. Німеччина є провідним експортером машин, транспортних засобів, хімічних речовин, а також побутової техніки.

Економіка Німеччини вважається моделлю соціально-орієнтованого ринкового господарства. Соціальні витрати державного бюджету сягають 60 % ВВП. Основна концепція соціальної ринкової економіки ґрунтується на більш активному втручанні держави в економіку, що суттєво відрізняє її від інших ринкових моделей. Механізм забезпечення соціального вектору реалізується через сукупність законодавчих актів, які системно забезпечують економічний та соціальний порядок у Німеччині (рис. 1).

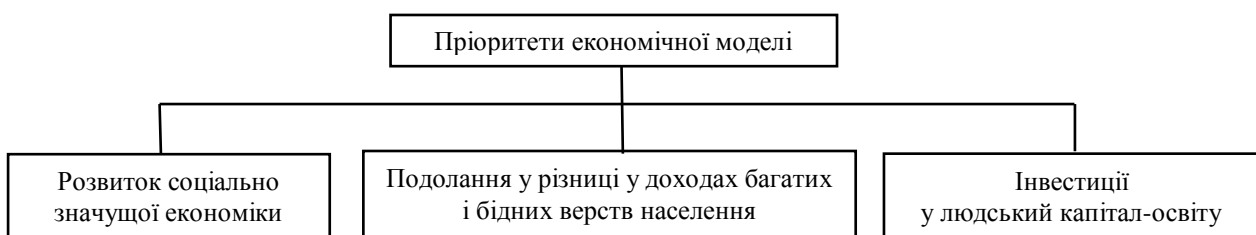

Рис. 1. Складові забезпечення соціальної орієнтації економічної моделі Німеччини

Джерело: узагальнено автором з використанням [9, 10]

Серед таких, що утворюють фундамент законодавчих актів Німеччини, можна вважати закони: проти обмеження конкуренції; про Німецький федеральний банк; про кредитну систему; про тарифні договори; про зовнішню торгівлю; про соціальне страхування; сільськогосподарські закони про ринковий порядок.

Варто зазначити, що значною мірою успіхи німецької економіки залежать від чинників, що визначають місце країни у міжнародному поділі праці. Основні з них: природно-ресурсний потенціал, економіко-географічне положення (ЕГП), працересурсний, науково-технічний, споживчий, зважена соціальна та

економічна політика уряду. Так, населення Німеччини сягає 80,7 млн чол. із досить рівномірним розподілом населення на більшій частині території країни, до міських районів залучені великі і більш щільні популяції, особливо у далекій західній частині промислової землі Північний Рейн-Вестфалія. Рівень урбанізації становить 75,3% населення. Тобто більша частина населення проживає у містах. Важливою є й структура земельних ресурсів, що забезпечує продовольчу безпеку країни, а саме землі сільськогосподарського призначення становлять 48% (рілля 34,1%; землі під постійні зернові культури 0,6%; постійні пасовища 13,3%); ліс займає 31,8%; інші види земельних ресурсів становлять 20,2% [13]. Державний сектор економіки включає інфраструктуру із власністю місцевих органів влади. Так, об'єктами державної монополії є Німецька федеральна дорога (Bundesstraße), Німецька пошта (Deutsche Post) та ін. При цьому частка держави загалом в акціонерному капіталі сягає приблизно 9%. ВВП великих компаній із кількістю працівників більше 1000 чол. становить 51%. Щодо зайнятості населення, то у малому і середньому бізнесі працевлаштована більшість працівників.

Дієвість і перспективність економічної моделі Німеччини зумовлена декількома факторами.

1. Інвестиції. Німеччина щільно інтегрована у світову економіку і має значні прибутки від вільної торгівлі. Кожний другий євро у країні заробляється експортом. Зазначимо, що з 1990 року прямі інвестиції Німеччини за кордоном збільшилися у 5 разів і на сьогодні перевищують 1 трильйон євро. Одночасно зарубіжні інвестиції становлять більше 700 млрд євро, що сприяє зміцненню економіки та забезпеченню робочих місць. Привабливість Німеччини для зарубіжних інвестицій пояснюється високою кваліфікацією робочих ресурсів, транспортною інфраструктурою, а також стабільністю політичного та економічного середовища. Для прикладу, Німеччина у 2019 році займала друге місце після Великобританії у європейському рейтингу місць ведення бізнесу з 1124 інвестиційними проектами іноземних фірм. Це – результат дослідження консалтингової компанії Ernst & Young (E & Y) [14].

2. Наявність провідних ринків та інновацій. Для німецької економіки характерною вважається наявність потужних індустріалізованих галузей та значна частка малого та середнього бізнесу, що створює осереддя економічної моделі країни.

3. Сталий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій: 60000 кілометрів оптоволоконного кабелю для швидкого Інтернету для розвитку діджиталізації і створення мережевої інфраструктури. Німеччина вважається найбільшим ринком ІКТ у Європі і третім за розмірами, поступаючись Японії та США. Для прикладу: виробництво мікросхем у країні зростає на 10–15% щороку. Потужна інфраструктура забезпечує нові стаціонарні і мобільні мережі у різних соціальних сферах, у тому числі й охорони здоров'я.

4. Діджиталізація – це важлива тема поточної економічної політики, оскільки цифрова інфраструктура повинна бути пристосована до нових вимог.

Промисловість і автономне керування автомобілями, інтегрованими у мережу, взагалі неможливі без гігабітової мережі. Однією з цілей Федерального уряду, сформульованих у Коаліційній угоді, є створення цифрової інфраструктури світового рівня із широкою зоною покриття. До 2025 року повинні виникнути гігабітові мережі з оптичним волокном у кожному регіоні і кожній комуні, причому з безпосереднім виходом до приватних будинків. Діджиталізація в освіті стала справжнім трендом у Німеччині. Так, із федерального бюджету виділяють у 2020 році майже 5 мільярдів євро для впровадження цифрових технологій.

5. Розвиток фундаментальних досліджень. Завдяки пріоритетам у фінансуванні науки і освіти Німеччина посідає третє місце у світі за публікаціями з фундаментальних досліджень, поступаючись лише США та Японії. Цьому сприяє: наявність багатопрофільних науково-дослідних інститутів; участь у міжнародних проєктах, форумах тощо; зацікавленість роботодавців у якісній підготовці студентів і, як наслідок, зростання попиту на нові програми навчання, нові спеціальності, особливо у царині нанотехнологій; потужна виробнича база, яка вимальовується й для дуальної освіти. Для Німеччини є показовою тісна взаємодія науки і промисловості: наявність договорів співпраці, активний обмін кадрами. Інвестиції в дослідження і розробки перевищують середні по галузі.

6. Підтримка стартапів як джерела інвестицій. У інвесторів величезний інтерес до нових бізнес-ідей. Це добре видно на прикладі зростання числа великих транзакцій і фінансових кіл. Дві з трьох найбільших транзакцій першого півріччя мали місце у Німеччині. 387 млн євро були переведені на рахунок німецького постачальника продуктів харчування Delivery Hero у Берліні, а 360 млн євро – на рахунок великого автомобільного ритейлера Auto1 (теж зареєстрований у Берліні). Загалом ризикові інвестиції в європейські стартапи збільшилися на 39%. Це означає, що ще більше підприємств отримає нові капіталовкладення. Із розвитком діджиталізації виникають і нові бізнес-моделі, зростає значення інноваційних стартапів для великих концернів. Цей інтерес підігріває ціни і забезпечує додаткову динаміку на ринку ризикових інвестицій. Акцентуючи увагу на ролі стартапів для німецької економіки, зазначимо, що Берлін займає друге місце після Лондона у рейтингу європейських міст. Британці змогли залучити 1,68 млрд євро. Такі підсумки зроблено «Барометр стартапів» консалтингової фірми Ernst & Young (EY). П'яте місце посідає Мюнхен (184 млн євро). Гамбург також представлений у першій десятці міст (178 млн євро) [14].

7. Вільна світова торгівля забезпечує значну зайнятість і економічне зростання у Німеччині. Тому федеральний уряд підтримує ідею відкритих ринків, справедливую міжнародну конкуренцію та лібералізацію торгівлі на основі чітких, передбачуваних і узгоджених на багатосторонній основі правил. Подальша лібералізація торгівлі необхідна для забезпечення майбутнього Німеччини як промислового центру.

8. Сильна кооперація. Для Німеччини характерний високий ступінь

галузевого і регіонального взаємозв'язку державних структур, промисловості, науки і освіти для реалізації спільних стратегій.

9. Технологічне лідерство. Німеччина вже тривалий час вважається лідером в автомобільній промисловості, у галузі енергомашинобудування, вітроенергетичних установок і фотоелементів, сучасної медичної техніки та обладнання, біотехнологій, у галузі виробництва світлодіодів, лазерної високоточної техніки, оптичної мікроскопії тощо.

10. Ефективне сільське господарство. Німеччина є одним з лідерів ринку цукрового буряку, ріпаку та ячменю. Ефективність сільського господарства Німеччини ґрунтується на перевагах технологій вирощування сільськогосподарських культур, наявності центрів досліджень геному рослин із потужним фінансуванням та сучасним обладнанням (Гатерслебене, Геттінген, Кельн, Потсдам), європейська інтеграція у науково-дослідному секторі, високий рівень професійної підготовки фахівців сільськогосподарського профілю (цьому сприяє унікальна система безперервної підготовки фахівців – дуальна форма навчання), високі показники використання рослинної сировини порівняно з іншими країнами Європи, переваги у дослідженнях безпеки трансгенних рослин (зважаючи на державну політику).

Незалежно від того, чи спостерігається спад або піднесення світової економіки, найбільш точні прогнози економічного розвитку формують основу бюджету держави, що й є гарантією соціальної стабільності в суспільстві. Незважаючи на негативний вплив карантинних умов, прогноз розвитку економіки Німеччини залишається позитивним (табл.1).

Таблиця 1

Прогнози розвитку валового внутрішнього продукту Німеччини

Організація	Дата прогнозування	Прогноз на 2020 рік	Прогноз на 2021 рік
Федеральний уряд	Квітень 2020	-6,3%	+ 5,2%
Комісія ЄС	Травень 2020	-6,5%	+ 5,9%
МВФ	Квітень 2020	-7,0%	+ 5,2%
Організація економічного співробітництва та розвитку	Березень 2020	+0,3%	+ 0,9%
Бундесбанк	Грудень 2019	+ 0,6%	+ 1,4%
Експертна рада з оцінки загального економічного розвитку	Березень 2020	-2,8%	+ 3,7%
Спільна діагностика провідних економічних дослідних інститутів	Квітень 2020	- 4,2%	+ 5,8%
Німецький інститут економічних досліджень DIW	Березень 2020	- 0,1%	+ 1,7%
Кільський інститут світової економіки	Березень 2020	- 4,5%	+ 7,2%
Інститут економічних досліджень Галле IWH	Березень 2020	+ 0,6%	+ 2,0%
Rheinisch-Westfälisches Institut für Wirtschaftsforschung RWI	Березень 2020	-0,8%	+ 2,3%
Інститут економічних досліджень ifo у Мюнхенському університеті	Березень 2020	-1,5%	+ 3,7%

Джерело: узагальнено автором з використанням [13, 14]

Отже, навіть значний економічний спад внаслідок COVID-19 не є критичним для ВВП Німеччини як впродовж 2020 року, так і в прогнозі на 2021 рік, а це означає, насамперед, можливості для формування потужних ланцюгів споживчої цінності як у промисловості, так і в сервісному, медичному та інших секторах країни. Згідно зі статистикою, основним джерелом зростання у минулому році було саме споживання. Приватні споживчі витрати, які часто називають «бажанням споживачів купити», були на 1,6 відсотка вище, ніж у минулому році. Крім того, тривав будівельний бум, адже споживачами було вкладено на 3,8 відсотка більше, ніж роком раніше. Державні споживчі витрати, які включають соціальну допомогу в натуральній формі і заробітну плату працівників, також збільшилися [9].

Економічне зростання у Німеччині випереджає потенційний обсяг виробництва з 2014 року. Число робочих місць, що потребують внесків на соціальне страхування, збільшується з кожним роком з 2010 року, рівень безробіття знаходиться на найнижчому рівні, оскільки контролювано відбувається підвищення заробітної плати, пенсій та інших виплат.

Податково-бюджетна політика, націлена на консолідацію, виявляється сприятливою для зростання ВВП, а отже, підвищує довіру і закладає основу для стабільних макроекономічних умов, майбутніх інвестицій і робочих місць.

Соціальна орієнтованість економічної політики вирізняється системністю та послідовністю. Так, Німеччина повністю виконала правила Пакту про стабільність і зростання у 2016 році. З 2015 року загальний бюджет уряду, який охоплює бюджети Федерації земель, місцевих органів влади та фондів соціального забезпечення, забезпечує профіцит 0,8% ВВП. Приймаючи федеральний бюджет, у якому не має нових запозичень, федеральний уряд відіграє вирішальну роль у цьому досягненні. Уже з 2010 року, після досягнення максимуму, співвідношення державного боргу до ВВП значно скоротилося [9].

Одночасно низькі процентні ставки, які не в останню чергу є результатом надзвичайно експансіоністської грошово-кредитної політики Європейського Центрального Банку, значно знижують навантаження на громадські бюджети. Бюджетне планування федерального уряду передбачає, що у 2020 році відношення державного боргу до ВВП впаде нижче 60%. Тоді Німеччина буде відповідати верхній межі, що встановлена ЄС щодо державного боргу.

Цифрова економіка, яка базується на якісно новому типі інформаційних і телекомунікаційних технологій, охоплює та перетворює всі сфери сучасного виробництва та суспільного життя Німеччини. Діджиталізація змінює спосіб навчання, роботи, управління та спілкування вже сьогодні. Німеччина добре позиціонується у світі, у тому числі й за рахунок широкого використання програмного забезпечення у промислових додатках та технологічних процесах. Тому цифрові інновації стали запорукою успішного розвитку країни.

Оцифрування призвело до якісно нового рівня приватного та публічного спілкування та способів пропозиції, пошуку, оцінки та отримання товарів та

послуг. Так, у Німеччині у 25% працівників є мобільний пристрій, який надав працедавець.

Діджиталізація змінює професійну діяльність майже у всіх виробничих та інших суспільних сферах. Тому на сьогодні у Німеччині гостро дискутуються проблеми змісту та технологій навчання на всіх рівнях. Так, у "Пакті про професійну підготовку» наголошено про необхідність федеральному уряду, федеральним штатам та муніципалітетам особливу увагу приділити модернізації та «оцифровці» професійно-технічних шкіл, особливо при дуальній формі освіти. Важливість діджиталізації визнана і в Україні. Тому Міністерство цифрової трансформації України уклало договір про співпрацю з Міністерством економіки і діджиталізації Німеччини у сфері блокчейн-технологій і кібербезпеки.

Економічна модель Німеччини, її орієнтація на впровадження інноваційних технологій дозволяють стабільно забезпечувати виплати з безробіття; надавати широкий спектр послуг, які входять до обов'язкового медичного страхування; лібералізувати відкриття та придбання малого бізнесу; знижувати податок з доходів громадян і прибутку підприємств; виплачувати субсидії і пільги, що фінансуються із державного бюджету; проводити ефективно реформування окремих секторів економіки, професійного навчання, освіти і наукових досліджень тощо.

Висновки. Інфляція та безробіття, що є сучасними реаліями у світовому масштабі, для Німеччини ускладнюються демографічними проблемами: старіння нації та низька народжуваність. Із такими ж проблемами стикається й Україна. Соціальна захищеність населення вимагає значного фінансування. Беручи до уваги переваги соціально-економічної моделі Німеччини у забезпеченні соціальної стабільності суспільства, перспективними для розвитку економіки та забезпечення суспільства України мають стати такі напрями: орієнтація економіки на високі стандарти якості життя, прав людини і демократії, торгова політика у контексті глобалізації як важливий інструмент наповнення бюджету, інвестиції як рушійні сили зростання і зайнятості населення; посилення уваги до послуг, цифрової торгівлі, сировини, інновацій та малих і середніх підприємств. Важливою рушійною силою для економіки України може стати посилення гнучкості ринку праці за умови високої кваліфікації фахівців, як це відбувається у Німеччині. Безумовну роль тут відіграє дуальна освітня система на тлі найбільших інвестицій у науку.

Список використаних джерел

1. Випуск "Україна у 2020-2021 роках: наслідки пандемії. Консенсус-прогноз" (Квітень 2020). URL: <https://www.me.gov.ua/Documents> (дата звернення 02.05.2020).
2. Всесвітній (Світовий) банк. URL: <http://www.vsemirnyjbank.org> (дата звернення 14.05.2020).

3. Всесвітній економічний форум. URL: <https://www.weforum.org/about/world> (дата звернення 12.06.2020).
4. Гончарук І.В., Томащук І.В. Державне регулювання розвитку ресурсного потенціалу сільських територій: загальний аспект. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. №4(32). С.19–30.
5. Іваненко В.І., Дударенко С.В. Аналіз процесу побудови соціальної ринкової економіки у Німеччині у 1949-1958 роках. *Молодий вчений*. 2017. №1 (41). С. 598–604.
6. Калетнік Г.М., Пришляк Н.В. Виробництво та сертифікація органічної продукції: досвід США. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2017. № 9. С.7–22.
7. МВФ прогнозує падіння світової економіки у 2020 році на 3%. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2020/04/14/659380/> (дата звернення 10.05.2020).
8. Мельничук О. В. 2017. Німецько-українське співробітництво у гуманітарній сфері (1990-і рр. – поч. ХХІ ст.): дис. ... канд. іст. наук: 07.00.02 / Львівський нац. ун-т ім. Івана Франка, Львів, 2017. 264 с.
9. Німеччина Огляд ринку. URL: http://www.compet.kh.gov.ua/images/2017/Export/Germany12_1.pdf (дата звернення 02.04.2020).
10. Проценко І.М. Приватно-правові засади регулювання торговельних відносин в Німеччині: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Інст-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Київ. 2016. 185 с.
11. Таран А. Ю. Інтегральний показник оцінки технологічного лідерства Німеччини в економічній системі ЄС. *Ефективна економіка*. 2018. № 2. С. 24–36.
12. Broyaka A., Khaietska O. Unemployment as a major socio-economic problem of society development. *Polish journal of science*. 2020. № 27. Vol.2. 57–67.
13. Deutsche Wirtschaft schafft nur ein Mini-Plus. URL: <https://www.tagesschau.de/wirtschaft/deutschland-bip-101.html> (дата звернення 02.06.2020).
14. Deutsche Wirtschaft bricht ein. URL: https://www.weser-kurier.de/deutschland-welt/deutschland-welt-irtschaft_artikel,-deutsche-wirtschaft-bricht-ein-_arid,1914970.html (дата звернення 16.04.2020).

References

1. Vypusk "Ukrayina u 2020-2021 rokakh: Naslidky pandemiyi. Konsensus-prohnoz" (Kviten 2020). Retrieved from: <https://www.me.gov.ua/Documents> (data zvernennya 02.05.2020).
2. Vsesvitniy bank. [World Bank]. Retrieved from: <https://www.weforum.org/about/world> (data zvernennya 12.06.2020).
3. Vsesvitniy ekonomichnyy forum [World Economic Forum]. Retrieved from: <https://www.weforum.org/about/world> (data zvernennya 12.06.2020).

4. Honcharuk I.V., Tomashchuk I.V. (2018). Derzhavne rehulyuvannya rozvytku resursnoho potentsialu silskykh terytoriy: zahalnyy aspekt [State regulation of resource potential development of rural areas: general aspect]. *Ekonomika, finansy, menedjment: aktualni pitannya nauki i praktiki – Economy, finances, management: Topical issues of science and practical activity*, 4(32), 19-30. Retrieved from: <http://repository.vsau.org/getfile.php/15769.pdf> [in Ukrainian].

5. Ivanenko V.I., Dudarenko S.V. (2017). Analiz protsesu pobudovy sotsial'noyi rynkovoyi ekonomiky u Nimechchyni u 1949-1958 rokakh [Analysis of the process of building a social market economy in Germany in 1949-1958]. *Molodyy vchenyy - A young scientist*, 1 (41), 598-604 [in Ukrainian].

6. Kaletnik G.M., Pryshlyak N.V. (2017). Vyrobnystvo ta sertyfikatsiya orhanichnoyi produktsiyi: dosvid SSHA [Production and certification of organic products: the experience of the United States]. *Ekonomika. Finansy. Menedjment: aktualni pitannya nauki i praktiki – Economy, finances, management: Topical issues of science and practical activity*, 9, 72 [in Ukrainian].

7. MVF prohnuzuye padinnya svitovoyi ekonomiky u 2020 rotsi na 3%. Retrieved from: <https://www.epravda.com.ua/news/2020/04/14/659380> (data zvernennya 10.05.2020).

8. Melnychuk O. V. (2017). German-Ukrainian cooperation in the humanitarian sphere (1990s - early XXI century). Candidate's thesis. Lviv: Ivan Franko National University [in Ukrainian].

9. Nimechchyna Ohlyad rynku. Retrieved from: http://www.compet.kh.gov.ua/images/2017/Export/Germany12_1.pdf (data zvernennya 02.04.2020).

10. Protsenko I.M. (2016). *Private law principles of regulation of trade relations in Germany*. Candidates thesis. Kyiv: Institute of State and Law [in Ukrainian].

11. Taran A. YU. (2018). Intehralnyy pokaznyk otsinky tekhnolohichnoho liderstva Nimechchyny v ekonomichniy systemi YES [Integral indicator for assessing Germanys technological leadership in the EU economic system]. *Efektivna ekonomika - Efficient economy*, 2, 24-36 [in Ukrainian].

12. Broyaka A. & Khayeyetska O. (2020). Bezrobittya yak holovna sotsialno-ekonomichna problema rozvytku suspilstva [Unemployment as a major socio-economic problem of society development]. *Polskyy zhurnal nauky - Polish journal of science*, 27 (2), 57-67 [in Ukrainian].

13. Deutsche Wirtschaft schafft nur ein Mini-Plus. Retrieved from: <https://www.tagesschau.de/wirtschaft/deutschland-bip-101.html> (data zvernennya 02.06.2020).

14. Deutsche Wirtschaft bricht ein. Retrieved from: https://www.weserkurier.de/deutschland-welt/deutschland-welt-irtschaft_artikel,-deutsche-wirtschaft-bricht-ein-_arid,1914970.html (data zvernennya 16.04.2020).

Відомості про автора

ДЖЕДЖУЛА Олена Михайлівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри математики, фізики та комп'ютерних технологій Вінницького національного аграрного університету (вул. Сонячна, 3, м. Вінниця, 21008, e-mail: DzedzhulaO@ukr.net).

DZHEDZHULA Olena - Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Mathematics, Physics and Computer Technologies of Vinnytsia National Agrarian University (21008, Vinnytsia, 3 Soniachna st, e-mail: DzedzhulaO@ukr.net).

ДЖЕДЖУЛА Елена Михайловна – доктор педагогических наук, профессор, заведующая кафедрой математики, физики и компьютерных технологий Винницкого национального аграрного университета (ул. Солнечная, 3, г. Винница, 21008, e-mail: DzedzhulaO@ukr.net).

УДК 631.439.147

DOI: 10.37128/2411-4413-2020-3-9

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ УКРАЇНИ

ХАЄЦЬКА О.П.,
кандидат економічних наук, доцент,
завідувач кафедри економіки,
Вінницький національний
аграрний університет
(м. Вінниця)

У статті описано сутність інвестицій, що є ключовим чинником економічного розвитку, висвітлено сучасний стан інвестиційної привабливості України. Залучення довгострокових міжнародних інвестицій, їх просування є одним із пріоритетних завдань економічної політики держави. В економіці України існує проблема нестачі інвестиційних ресурсів та відсутності сприятливих умов для їх нагромадження, недосконалою є оцінка внутрішнього потенціалу національних заощаджень, можливостей фінансових інститутів щодо інвестиційної трансформації ресурсів, особливостей регулювання інвестиційної діяльності в умовах змін економічних відносин.

Запропоновано загальні принципи інвестиційної політики та основні компоненти інвестиційної привабливості, завдяки яким забезпечується стабільне надходження інвестицій у країну.

Установлено перебіг сучасних політичних процесів, цілей та пріоритетів поліпшення інвестиційного клімату в Україні, що негативно впливають на міжнародну інвестиційну привабливість.

Наведено та проаналізовано динаміку прямих іноземних інвестицій в Україну, їхню структуру за видами економічної діяльності та розподіл прямих інвестицій за країнами-інвесторами. Виявлено, що у 2019 році в економіку України надійшли інвестиції з Кіпру, Нідерландів, Швейцарії, Німеччини, а перспективними галузями для надходження